

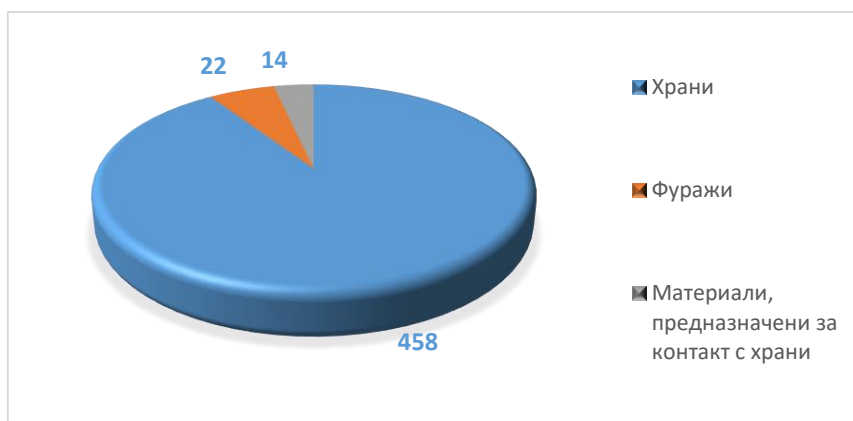

Анализ на данните от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи за периода 01.07 – 31.07.2026 г.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) е основен механизъм на Европейския съюз за защита на общественото здраве чрез навременен обмен на информация при установяване на рискове, свързани с храни, фуражи и материали, предназначени за контакт с храни. Съгласно Регламент (ЕС) 2019/1715¹, системата RASFF е част от Информационната система за управление на официалния контрол (IMSOC) и функционира чрез електронната платформа iRASFF², която осигурява структурирана, правно регламентирана комуникация между компетентните органи на държавите членки и институциите на ЕС.

Прегледът на данните, получени от RASFF системата за периода **01.07 – 31.07.2026 г.**³, показва, че са валидирани **494 нотификации** от Европейската комисия (ЕК), разпределени, както следва:

- **Храни:** 458 нотификации;
- **Фуражи:** 22 нотификации;
- **Материали и предмети, предназначени за контакт с храни:** 14 нотификации (Фиг. 1).

Фигура 1. Брой нотификации за периода от 01.07 – 31.07.2026 г. по отношение на разпределението по групи

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 година за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти (Регламент за IMSOC), (ОВ L 261, 14.10.2019, пр. 37–96)

² iRASFF е електронна платформа на ЕС за бърз обмен на информация между компетентните органи при установяване на рискове, свързани с храни, фуражи и материали за контакт с храни.

³ Посочените данни са генерирани от общодостъпния интернет портал на системата към дата 17.08.2026 г. и следва да се тълкуват като текущо състояние на информацията, предвид нейния динамичен характер и възможността за промени в резултат на последващи действия и развитието на мерките, предприети по съответните нотификации.

През юли 2026 г. се наблюдава увеличение на общия брой нотификации в сравнение с юни 2026 г. (485).

1. Храни

От общо 458 уведомления, 216 са класифицирани като случаи със сериозен риск, 83 – като потенциално сериозни, 100 – с потенциален риск, 53 – с несериозен риск, а при 6 случая е установено, че няма риск. По вид уведомленията се разпределят както следва: 122 предупредителни нотификации, 123 нотификации за недопуснат внос, 129 нотификации за насочване на вниманието, 84 нотификации за последващи действия.

През юли 2026 г. данните от системата RASFF показват, че най-голям брой нотификации са регистрирани в категорията „Плодове и зеленчуци“ (89), което представлява увеличение спрямо юни 2026 г. (85). В категорията „Птиче месо и продукти от птиче месо“ също се отчита увеличение – до 64 нотификации спрямо 61 през юни, като категорията запазва второто си място по брой регистрирани уведомления. При „Ядки, продукти от ядки и семена“ броят на нотификациите нараства до 55 спрямо 43 през предходния месец. В категорията „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ се отчита леко намаление – 46 нотификации спрямо 49 през юни.

При храните от животински произход през юли 2026 г. най-съществено увеличение се наблюдава в категорията „Птиче месо и продукти от птиче месо“ – 64 нотификации спрямо 61 през юни. В категорията „Риба и рибни продукти“ се отчита намаление – 22 уведомления спрямо 26 през предходния месец. При категорията „Месо и месни продукти (с изключение на птиче месо)“ се наблюдава увеличение до 23 нотификации спрямо 20 през юни. Намаление се отчита и при „Мляко и млечни продукти“, където броят на уведомленията е 13 спрямо 20 през предходния месец (Фиг. 2).

Фигура 2. Брой нотификации за периода от 01.07 – 31.07.2026 г по категории храни

През юли 2026 г. общият брой нотификации в RASFF нараства спрямо предходния месец. Увеличението на уведомленията отразява активния контрол и своевременния обмен на информация между компетентните органи, които допринасят за ефективното проследяване на безопасността на храните по хранителната верига.

За посочения период най-често докладваните са **химичните опасности**, като най-голям дял сред тях заемат нотификациите, свързани с **остатъци от пестициди – общо 72**, като **броят им намалява спрямо предходния месец**.

От тях, **20 са със „сериозен риск“**, 21 – „потенциално сериозен“, 18 – „потенциален“, 9 – „не е сериозен“ и при 4 „няма риск“. Информацията за **насочване на вниманието са 18**, а нотификациите за **недопуснат внос са 36**. През разглеждания период са регистрирани 11 предупредителни нотификации и 7 информации за последващи действия.

Най-засегнатата категория отново е **„Плодове и зеленчуци“ (45)** – най-често регистрираните продукти са пипер и различни видове фасул по 5. В категории „Билки и подправки“ и „Зърнени храни и хлебни изделия“ са регистрирани по 10 нотификации, а в категория „Какао, какаови продукти, кафе и чай“ – 3 нотификации. В категория „Ядки, продукти, от ядки и семена“ са регистрирани по 2 нотификации. В категории „Друг хранителен продукт/смесен“ и „Птиче месо и продукти от птиче месо“ са регистрирани по 1 нотификация.

Установени са **57 активни вещества**, от които **41 неразрешени в ЕС**. Най-често установяваните активни вещества са: **хлорпирифос (20)**, **клотианидин (11)**, **тиаметоксам (8)**, **ацетамиприд (6)**, карбендазим (5), имидаклоприд и хексаконазол по 4, както и други активни вещества с по 1, 2 и 3 установявания. Данните показват значителен дял на случаите, класифицирани като сериозен риск, както и широко разпространение на неразрешени пестициди в разнообразни хранителни продукти.

През периода са подадени нотификации за замърсени продукти от **30 държави**. Най-често засегнатите от пестицидните остатъци са стоки от **Индия (10)**, следвани от тези с произход **Китай, Турция и Тайланд по 6**.

Следващата по честота докладвана химична опасност са **микотоксините**, с общо **68 нотификации**, като най-често установявани са **афлатоксините и охратоксин А**. Нотификациите засягат основно **ядки и продукти от тях, сушени плодове и зърнени продукти**. При охратоксин А особено ясно се открояват случаите при **сушени смокини с произход Турция**, за които са регистрирани множество нотификации. Значителен брой сигнали за афлатоксини са свързани с **фъстъци и други ядки с произход от САЩ, Аржентина и Китай**, както и с ориз и царевица. Регистрирани са и случаи на едновременно наличие на **афлатоксини и охратоксин А**, включително при сушени смокини от Турция, просо от Мароко, индийско орехче от Индонезия и шамфъстък от САЩ.

През разглеждания период са регистрирани ограничен брой нотификации, свързани с **тежки метали**. Най-често е установяван живак, основно в риба, включително риба меч, тон и други видове, с произход от Испания, Гърция и Тунис, а също и в хранителна добавка от Финландия и в омари от Мароко. Регистрирани са и случаи на кадмий в диви гъби (черни трюфели) от Ирак, авокадо от Перу и какао на прах от Нидерландия, както и олово в зелени маслини от Мароко.

Сред най-често докладваните **биологични опасности** през разглеждания период се откроява **Salmonella spp.**, с общо **87 нотификации, свързани с храни**. Сигналите са концентрирани основно при **птиче месо и продукти от него**, като най-голям брой са регистрирани за **пилешко месо и продукти от него с произход Полша – 23 нотификации**,

следвани от **птиче месо и заготовки от Бразилия – 9**, и **птиче месо от Румъния – 8 нотификации**. Значителен брой случаи са установени и при **сусам от Нигерия – 12 нотификации**. Регистрирани са и случаи при говеждо месо и месни продукти, ядки, подправки, тахан и др.

За ***Listeria monocytogenes*** през юли 2026 г. са регистрирани **23 нотификации**. Най-често са засегнати **месни и млечни продукти**, както и риба и морски продукти и готови за консумация храни. По страна на произход най-много нотификации са свързани с **Франция (6)**, следвана от **Белгия (4)**, **Полша и Бразилия (по 3)** и **Италия (2)**. Данните показват широко разпространение на нотификациите при различни групи храни, като значителна част от сигналите са определени като сериозни или потенциално сериозни.

За ***Escherichia coli* (STEC/VTEC)** през юли 2026 г. са регистрирани **7 нотификации**, свързани както с храни от животински произход, така и с растителни продукти. Установени са случаи на *E. coli* в стриди, салам, сирене от сурово мляко, тартар от говеждо месо, охладено говеждо месо, семена от червена детелина за покълване и готова за консумация салата и зеленчукова смес. По страна на произход нотификациите са свързани с **Италия (2)**, **Белгия (2)**, **Литва (1)**, **Чехия (1)** и **Австрия (1)**.

През юли 2026 г. са регистрирани редица нотификации, свързани с **нормативни несъответствия, наличие на неразрешени вещества и съставки, както и необявени или неправилно обозначени алергени и други несъответствия при етикетирането на храни и хранителни добавки**. Най-често са установявани случаи, свързани с канабиноиди (Δ^9 -THC, Δ^8 -THC и CBD) – основно при плодови желирани изделия, напитки, масла и хранителни добавки. Значителен дял заемат и необявените или неправилно обозначени алергени, най-вече сулфити, фъстъци, соя и яйца, установени в сладкарски изделия, сосове, рибни и морски продукти и други храни.

Често се срещат и неразрешени съставки и вещества в хранителни добавки, включително неразрешени нови храни и вещества като йохимбин⁴ и силденафил⁵. Установени са също превишени нива на сулфити, главно при сушени кайсии и скариди, както и несъответствия, свързани с неразрешени оцветители, ГМО, както и повишено съдържание на определени вещества.

През юли 2026 г. най-голям брой нотификации в системата RASFF за групата „Храни“ са свързани с продукти с произход **Полша (37)**. Следват **Турция (36)**, **САЩ (29)**, **Китай (26)**, както и **Франция и Индия (по 19)**. Нидерландия е с 18 нотификации, а Италия и Испания – с по 17.

2. Фуражи

През м. юли са регистрирани **22 нотификации**, свързани с безопасността на фуражите.

По държава на произход най-много сигнали са регистрирани за продукти от **Германия (3)**, следвани от **САЩ, Белгия и Франция (по 2)**.

Преобладаващата част от несъответствията засягат фуражни суровини и готови фуражи, като водещ риск са **микробиологичните замърсители**. Най-често се съобщава за

⁴ Йохимбинът е алкалоид със стимулиращо действие, използван основно при нарушения на сексуалната функция, а също и в някои продукти за контрол на телесното тегло и спортни цели.

⁵ Силденафилът е лекарствено вещество, което отпуска кръвоносните съдове и улеснява притока на кръв към определени части на тялото, използвано за лечение на еректилна дисфункция.

наличие на **Salmonella spp.** – **8 нотификации**. Регистрирани са и случаи на повишено съдържание на ентеробактерии в рибно брашно и храна за домашни любимци.

Съществен дял заемат и **химичните рискове**, сред които са установени афлатоксини, кадмий, хлорпирифос, диоксини, остатъци от ветеринарномедицински продукти и семена от амброзия. Допълнително са регистрирани случаи, свързани с наличие на чужди тела във фуражи.

3. Материали и предмети, предназначени за контакт с храни

През юли 2026 г. са регистрирани **14 нотификации**, свързани с материали и предмети, предназначени за контакт с храни. Най-голям брой са свързани с продукти с произход **Китай (8)**, следвани от **Италия (2)**, а по една нотификация е регистрирана за продукти с произход от Обединеното кралство, Португалия, Индия и Хонконг.

Основният дял от установените несъответствия е свързан с **миграция на химични вещества от материалите**. Регистрирани са случаи на миграция на **олово, алуминий, арсен и кадмий**, както и на **кобалт** от различни кухненски съдове и прибори. Установена е и миграция на **формалдехид** от изделия от меламин, както и на **бисфенол S** от кутии за пица.

Регистрирани са също нотификации за **миграция на първични ароматни амини** от кухненски принадлежности от найлон и полиамид, както и за наличие на **4,4'-диаминодифенилметан** в кухненска бъркалка. При няколко изделия /кухненски тигани/ е установено отлепване на незалепващото покритие, както и отделяне на пластмасови частици от кухненски прибор.

4. Нотификации, свързани с България

През разглеждания период в системата RASFF е регистрирана **една нотификация**, в която България е посочена като страна на произход, която е свързана с нарушаване на хладилната верига при транспортиране на млечни продукти.

През юли 2026 г. България е подала **12 нотификации** в системата RASFF за несъответстващи продукти, основно с произход от **Турция (10)**, както и от **Грузия (1)** и **Румъния (1)**.

В категорията „Плодове и зеленчуци“ са регистрирани нотификации за пресен пипер от Турция, при които са установени остатъци от пестициди, включително ацетамиприд, акринатрин, фостиазат, флониламид и спиротетрамат.

При сушените смокини от Турция са регистрирани няколко нотификации за наличие на охратоксин А, а при лешници от Грузия – за афлатоксини. Установени са също пиролизидинови алкалоиди в смлян кимион от Турция.

Отделно е регистрирана нотификация за отклонения над допустимата норма по отношение на общия брой микроорганизми в сурово мляко от Румъния.

За всички тези нотификации са предприети мерки за недопускане на съответните продукти на пазара на ЕС.

С цел гарантиране на безопасността на храните и опазване на общественото здраве, всички нотификации, регистрирани в системата, се обработват чрез строго утвърдени механизми за официален контрол и бърза реакция.

Настоящият документ е обобщен аналитичен преглед, изготвен от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) въз основа на публично достъпни данни от

системата RASFF. Данните имат информационен характер и не представляват контролна мярка или правно обвързващо становище.

Източник:

European Commission, RASFF Window, <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/screen/search>

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

<http://corhv.government.bg/>. <https://corhv.government.bg/Анализ-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи-rasff--с-82>

Изготвили:

инж. Даниела Новакова

Николай Спасов

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

Дата: 19.08.2026 г.